

Перспективи становлення електронної демократії в Україні

Андрій Орлов¹, Ірина Галяс²

1,2. Кафедра гуманітарних дисциплін, Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості, УКРАЇНА, м. Севастополь, вул. Курчатова, 7.

E-mail: orel777@mail.ru

Examines the factors that have given rise to e-democracy in modern Ukraine, and assesses its prospects as a component of Ukrainian democracy.

Ключові слова – електронна демократія, електронний уряд, краудсорсинг, постмодерн, громадянське суспільство.

I. Вступ

За два десятиліття незалежності в Україні були сформовані основні елементи демократичної держави з ринковою економікою. Але очевидним є той факт, що за цей період інерційно-циклічної трансформації країна не змогла у своєму розвитку затвердити зразки західної моделі цивілізації і як наслідок виявилася на околицях «цивілізаційної периферії». Головною причиною цього є нездатність нинішньої системи державного управління вирішувати завдання сьогодення і відповідати на історичні виклики майбутнього. Мета статті – проаналізувати особливості е-демократії, а так само умови і чинники необхідні для її становлення в Україні.

II. Дихотомія е-демократії

Кажучи про електронну демократію (е-демократію), мається на увазі не інформатизація існуючої політичної системи, а абсолютно нова форма влади. Ключовими ознаками якої є: використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), краудсорсинг, електронне голосування, технократизм. Використання ІКТ є головною і основоположною властивістю е-демократії.

Варто відзначити, що однією з проблем сучасної демократії є делегування влади через систему представників, це дає можливість меншості приймати рішення за більшість, притому не на користь останніх. Відносно цього питання е-демократія як політична система пропонує суспільству пряму демократію замість репрезентативної. Це теоретично дозволить всім громадянам безпосередньо брати участь в суспільному житті, що понизити рівень корупції. З іншого боку, для вирішення будь-яких проблем потрібні спеціалізовані кадри, а маси такими не є. Виникає протиріччя, з одного боку завдання прямої демократії полягає в усуненні меншості від влади, що можливо лише

при умові колективної ухвали рішень, тим часом технічні завдання повинні вирішувати фахівці, яких меншість. У цьому і полягає дихотомія е-демократії.

III. Е-демократія в Україні

В Україні проблеми е-демократизації розгортається переважно навколо проблеми реалізації загальнодержавної програми «Електронна Україна», зокрема щодо створення ефективного функціонування е-уряду та системи дієвого е-урядування. Загальновідомо, що будь-яка існуюча політична система вимагає певної бази (економічної, технологічної і так далі). Е-демократія не є виключенням. В Україні питання технічної бази пов'язано з проблемою створення глобальної внутрідержавної інформаційної мережі, яка повинна володіти великою гнучкістю, мобільністю і захищеністю. Для повноцінного функціонування подібної мережі потрібно: по-перше, створити архітектуру такої системи з вказаними вище властивостями; по-друге, забезпечити максимальну зону покриття та доступу до неї для всіх громадян.

Друге питання для України стоїть досить гостро, тому як доля підключених до мережі Інтернет на 2012 рік складала 34.1 % населення (15.3 млн.) [2], що є недостатньою. Побудова такої форми влади так само зажадає великої частки підтримки даної ідеї в суспільстві, яке у свою чергу має бути соціально активно. І у цьому є друга проблема, тому що населення України соціально-пасивне, як приклад у рейтингу добродійності World Giving Index [3], країна займає 151 місце з 153-х.

Висновок

Можливості е-демократії повинні активно використовуватися для прискорення процесів демократизації в українському суспільстві. Використання владою нових технологій у політичних відносинах, може стати одним з імовірних механізмів її легітимації.

Становлення е-демократії в Україні потребує по-перше, технічної модернізації, а по-друге, підвищення рівня соціальної мобільності, без якого побудова е-демократії неможливе.

Література

1. Дрожжинов В. И. Электронное правительство. // Совершенствование государственного управления на основе его реорганизации и информатизации. Мировой опыт. — М., 2002.
2. Internet and Facebook Usage in Europe// Internet World Stats. [2012]. URL: <http://www.internetworldstats.com/stats4.htm>
3. Всемирный индекс благотворительности // Википедия. [2013]. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=53963168>